

Tämä on rinnakkaistallenne.

Rinnakkaistallenteen sivuasettelut ja typografiset yksityiskohdat *saattavat poiketa* alkuperäisestä julkaisusta.

Käytä viittauksessa alkuperäistä lähdettä:

Tervasoff, P. & Silvan, H. (8.12.2020). Substanssialan ja suomen kielen opettamisen yhdistäminen kannattaa. *ePooki: asiantuntijablogi*.

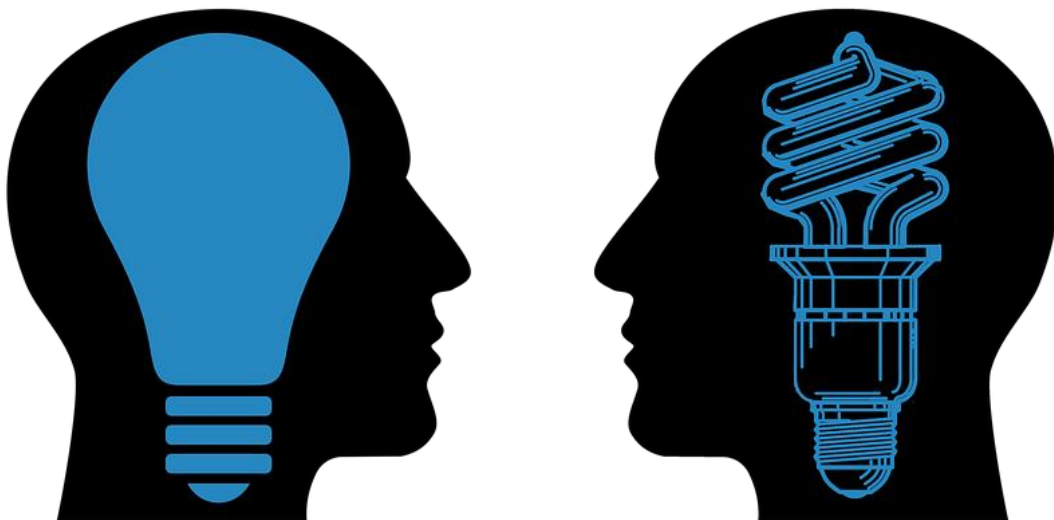
<https://urn.fi/urn:nbn:fi-fe2020120899808>

ePooki asiantuntijablogi

Substanssialan ja suomen kielen opettamisen yhdistäminen kannattaa

Tervasoff Päivi, Silvan Heidi
Julkaistu 8.12.2020

Voiko sosiaalialan ohjaustunnin yhdistää suomen kielen tukitoimiin? Yhteistä ohjaustuntia suomen kielen ja substanssin osalta kokeiltiin MAIKO – Maahanmuuttajien integrointimalli korkeakouluun -hankkeen sosionomiopiskelijoille. Opiskelijoilla (MAIKO-ryhmä) oli tuolloin vasta ensimmäiset viikot takana sosiaalialan opinnoissa.

KUVA: geralt/Pixabay.com

Hankkeen mukana MAIKO-ryhmä opiskeli ensimmäisen vuotensa avoimen ammattikorkeakoulun opiskelijoina ja tavoitteli vähintään 55 opintopisteen kertymää vuoden aikana siirtyäkseen sen jälkeen toisen vuoden tutkinto-opiskelijoiksi. Pisteet kertyivät ja tutkinto-opiskelijoiksi he myös

siirtyivät. Aiheesta on luettavissa lisää MAIKO-hankkeen kokoomajulkaisusta ^[1], sosionomien opinnoista ^[2], hankkeessa luodusta tukitoimimallista ^[3] ja S2-tuesta ^[4].

Yhteisohjauksen ajatuksen innoittamana mietimme yhdessä, minkälaista tukea voisimme tiiminä tarjota maahanmuuttajataustaisille opiskelijoille. Kävi ilmi, että paljon voitiin tehdä yhteistyössä sosiaalialan substanssiopettajan ja suomi toisena kielenä -opettajan kesken.

Tiimiopettajuudessa pitää perustella

Tiimiopettajuus oli tuttu työtapa meille molemmille. Uutta oli nyt se, että olimme eri alan asiantuntijaopettajia, toinen suomen kielen ja toinen sosiaalialan. Missä se sitten näkyi? Tunneilla se kuului esimerkiksi kysymyksenä, jonka suomen kielen opettaja esitti sosiaalialan opettajalle:

Onko tämä osallistaminen tässä oikea sana vai tarkoitetaanko tällä osallistumista?

Osallisuus oli oikea sana ja sosiaalialan käsite, jota eräs maahanmuuttajaopiskelija oli jo käyttänyt kirjallisessa tehtävässään.

Maahanmuuttajaopiskelijat oivalsivat nopeasti sosiaalialan sanoja ja käyttivät niitä kirjallisissa tehtävissään. Niistä myös keskusteltiin tukipajaohjauksissa, kuten juuri tästä osallisuudesta. Sosiaalialan opettaja avasi käsitettä enemmän koko ryhmälle. Oli hyvä päästä perustelevaan alan käsitteitä. Huomasimme, että näkökulma oli mielenkiintoinen eri alojen tiimiopettajuudessa. Itselle tutut käsitteet olivatkin toiselle opettajalle uutta.

Oulun ammattikorkeakoulun (Oamk) raportointiohjeiden opastus hoitui suomen kielen opettajalta miettimättä ja ilman turhaan aikaa vievää ohjeiden varmistamista. Substanssin opettaja tunsi sosiaalialan lainsäädännön. Suomen kielen asiantuntija kyseli sosiaalialan sanastosta ja sosiaalialan asiantuntija kyseenalaisti suomen kielen osalta pikkujuttujakin:

Kuuluuko tosiaan tässä(kin) välissä olla pilkku ja miksi?

Suomen kielen kertausoppi oli tarpeen.

Ohjasimme yhdessä eri opiskelijoita ja eri näkökulmista. Toinen keskittyi suomen kielen ohjaukseen ja toinen tehtävien sisältöihin. Etenimme vuorotellen opiskelija opiskelijalta, kunnes jokainen oli saanut sekä suomen kielen että alan ohjausta. Kätevää, totesimme ohjauksen lopussa. Se, että ohjasimme yhdessä samassa luokkatilassa toimi hyvin: kumpikin keskittyi omaan ohjaukseensa ja vältteli liian kovan äänen käyttämistä. Ne opiskelijat, jotka odottivat ohjausta, tekivät korjauksia tai jotakin toista tehtävää. Tehtävät eivät loppuneet, vaan niitä saattoi olla useampia työn alla.

Kirjallisten töiden osuus sosionomiopinnoissa on suuri, joten maahanmuuttajaopiskelijat tarvitsevat kirjallisten töiden ohjausta. Samalla suomen kieli kehittyy ja opiskelijat pääsevät pohtimaan sosiaalialan käsitteitä ja soveltamaan teoriaa. Sosionomit tarvitsevat hyvää suomen kielen taitoa, sillä heidän työvelvoitteisiinsa kuuluu asiakastyön kirjaaminen.

Suomen kielen taitoa tarvitaan myös asiakasohjauksiin, joissa juuri vuorovaikutuksen myötä voidaan tukea asiakkaita. Voisi jopa sanoa, että suomen kielen suullinen ja kirjallinen taito on ensisijaisen tärkeä osa maahanmuuttajaopiskelijan osaamista. Tuo osaaminen kehittyy vain

rohkeasti ja ahkerasti suomen kieltä käyttämällä ja sitä kirjoittamalla. Tätä kirjoittamisosuutta pitäisi harrastaa systemaattisesti itsekkin.

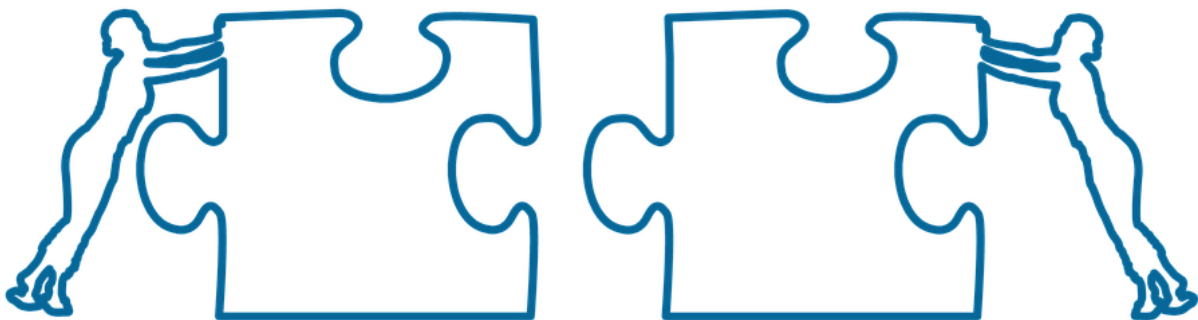
Yhdistämisestä on tuloksia

Suomen kielen ja sosiaalialan yhdistämisen kokemuksia on saatu myös valtakunnallisesta ESR-hankkeesta UOMA – uraa ja osaamista korkeasti koulutetuille maahanmuuttajille. Hankkeessa luotiin sosiaalialan opintokokonaisuus, johon suomen kielen oppiminen on integroitu. Koulutuksen nimi on Suomalaisen sosiaalialan ja suomen kielen lisäkoulutus, joka toteutui Oamkissa työn opinnollistamisena. ^[5] Muut toteutukset olivat monimuotokoulutus ja verkkototeutus ^[6].

Suomen kielen harjoitukset tukivat alakohtaisten termien ja käsitteiden ymmärtämistä. UOMA-hankkeen opiskelijoiden osaaminen edistyi työssä tai harjoittelussa sekä sosiaalialaa ja suomen kieltä tukevia tehtäviä tekemällä. Integrointia pidettiin hyvin perusteltuna tuloksena. Jatkossa suomen kielen tuen kehittämisen osalta on tärkeää, että myös kielikoulutuksen asiantuntijat tutustuvat ammattialan toimintaympäristöihin. Tällä tavoin suomen kielen oppimista ja sen integrointia voidaan kehittää vastaamaan paremmin koulutusalan ja työelämän tarpeisiin. Ammattialan toiminnan sanoittaminen käytäntöön liittyvin esimerkein auttaa myös opiskelijan ohjaamista. ^[7]

Tuloksia suomen kielen ja sosiaalialan integroinnista on luettavissa myös UOMA-hankkeen S2-asiantuntijoiden artikkelista. Suomen kielen osalta hankkeessa tuotettiin lisäkoulutuksen kaikkien saavutettavissa oleva avoin Quizlet-verkkomateriaali. Materiaaleissa on tehtäväkohtaisia harjoituksia, jotka pohjautuvat sosiaalialan sisältöihin. ^[8] Suomalaisen sosiaalialan ja suomen kielen 15 opintopisteen lisäkoulutuksen tehtävät tulevat saataville UOMA-hankkeen verkkosivuille ^[9].

Saadut tulokset perustelevat, että alan ja suomen kielen yhdistäminen kannattaa. Se hyödyttää opiskelijaa sekä saavuttamaan hyvän suomen kielen tason että samalla kehittää ammattikieltä. Tämä vaatii kuitenkin sen, että opettajat tekevät tiimityötä ja ovat kiinnostuneita toistensa koulutusaloista. Se vaatii rehellisiä kysymyksiä sekä alan käsitteistä että pilkkusäännöistä.

KUVA: geralt/Pixabay.com

Toiveet tulevasta yhteistyöstä

Miten me voisimme jatkaa Oamkissa eri alojen ja suomen kielen yhdistämistä? Suomen kielen taitojen kehittämistä tarvitaan kaikille opiskelijoille. Tämä kirjoitus keskittyi sosionomeihin, joten kokoamme loppuajatuksia heihin.

Sosionomien kirjoitustaito ja suullinen taito kehittyvät koko opintojen ajan. He tekevät runsaasti kirjallisia töitä ja esittelevät niitä toisilleen. Asiantuntijakirjoittaminen vaatii suomen kielen sääntöjen osaamista ja Oamkin omien raportointimuotovaatimusten hallintaa. Ammattialan osaaminen vaatii alan käsitteistön soveltavaa käyttämistä sekä kirjallisissa että suullisissa esityksissä. Siinä perusteluja suomen kielen ja ammattialan opettajan tiimiopettajuudelle.

Suomen kielen merkitys sosiaalialan asiakastyön dokumentoinnissa on tärkeä. Dokumentointi vaatii hyvää suomen kielen kirjaamisosaamista asiakkaan asiakastietoihin. Asiakasasiakirjojen asiakastietojen sisältöjen pitää olla oikein kirjattua, selkeää ja helposti ymmärrettävää suomen kieltä. Suomen kielen integrointi opintojakson tehtäviin voi toteutua helposti tiimissä, kun tiimiin lisätään suomen kielen opettaja. Tämä oli yksi esimerkki tulevasta yhteistyömahdollisuudesta.

Saimme Oamkissa UOMA-hankkeen tuloksina sosiaalialan lisäkoulutuksen työn opinnollistamiselle pysyvyyttä, sillä koulutus on kiinnitetty sosiaalialan tutkinto-ohjelman opetussuunnitelmaan. Jatkossa koulutusta voidaan tarjota myös muille kuin suomea toisena kielenä puhuville. Koulutus sopii alaa kertaaville tai alaa miettiville sekä kaikille hoitoalan opiskelijoille. Maahanmuuttajaopiskelijoille hankkeessa kehitetty Suomalaisen sosiaalialan ja suomen kielen lisäkoulutusmalli jatkaa maahanmuuttajien työllistymisedellytysten tukemista ja siirtymistä työelämään. Tähän työhön tarvitaan sosiaalialan opettajan työpariksi suomen kielen opettajan S2-ohjausta, unohtamatta opintojen aikaista työelämän suurta merkitystä ohjauksen, työn tai harjoittelun osalta.

Miksi suomen kieltä ei integroida ammattialan opintoihin muuten kuin hankkeiden kautta? Voisimmeko saada enemmän S2-opettajan osaamista integroitumaan sosionomien opintoihin? Yhä enemmän tarvitsemme myös selkokielen osaamista, jota voi yhdistää alan opetukseen. Moninaistuva sosiaalialan toimintaympäristö asiakkaineen ja työntekijöineen tarvitsee yhä enemmän yhteistä kieltä. Selkokielestä hyötyvät erityisen tuen tarvitsijoiden ja maahanmuuttajien lisäksi ihan me kaikki.

Tervasoff Päivi, Oulun ammattikorkeakoulu
lehtori, sosiaaliala

Silvan Heidi, Oulun ammattikorkeakoulu
lehtori, liiketalous

Lähteet

[1] Kosonen, K. 2020. Maahanmuuttajat sairaanhoitotyön, sosiaalialan ja liiketalouden opinnoissa. Teoksessa K. Kosonen (toim.) Oulun ammattikorkeakoulun mallilla maahanmuuttajat kohti sairaanhoitajan, sosionomin ja tradenomin tutkintoja. ePooki. Oulun ammattikorkeakoulun tutkimus- ja kehitystyön julkaisut 89. Hakupäivä 16.11.2020. <http://urn.fi/urn:nbn:fi-fe2020100176372>.

[2] Tervasoff, P. & Kurttila, S. 2020. Maahanmuuttajaopiskelijoiden tuen erityispiirteet sosionomiopinnoissa. Teoksessa K. Kosonen (toim.) Oulun ammattikorkeakoulun mallilla maahanmuuttajat kohti sairaanhoitajan, sosionomin ja tradenomin tutkintoja. ePooki. Oulun

ammattikorkeakoulun tutkimus- ja kehitystyön julkaisut 89. Hakupäivä 16.11.2020.

<http://urn.fi/urn:nbn:fi-fe2020100176441>.

[3] Tervasoff, P., Svanberg, E., Rissanen, J., Kosonen, K. & Silvan, H. 2020.

Maahanmuuttajataustaisten opiskelijoiden tukitoimimalli. Teoksessa K. Kosonen (toim.) Oulun ammattikorkeakoulun mallilla maahanmuuttajat kohti sairaanhoitajan, sosionomin ja tradenomin tutkintoja. ePooki. Oulun ammattikorkeakoulun tutkimus- ja kehitystyön julkaisut 89. Hakupäivä 16.11.2020. <http://urn.fi/urn:nbn:fi-fe2020100176377>.

[4] Silvan, H. 2020. Suomen kielen tuki maahanmuuttajaryhmän opinnoissa. Teoksessa K. Kosonen (toim.) Oulun ammattikorkeakoulun mallilla maahanmuuttajat kohti sairaanhoitajan, sosionomin ja tradenomin tutkintoja. ePooki. Oulun ammattikorkeakoulun tutkimus- ja kehitystyön julkaisut 89. Hakupäivä 16.11.2020. <http://urn.fi/urn:nbn:fi-fe2020100277719>.

[5] Tervasoff, P. & Kukkohovi, P. 2020. Jalostunut ohjausmalli – työn opinnollistamista korkeasti koulutetuille maahanmuuttajille. ePooki. Oulun ammattikorkeakoulun tutkimus- ja kehitystyön julkaisut 87. Hakupäivä 20.11.2020. <http://urn.fi/urn:nbn:fi-fe2020082764509>.

[6] Eskola-Kronqvist, A. 2020. UOMASTA uraa ja osaamista korkeasti koulutetuille maahanmuuttajille. HAMK Unlimited Professional 2.10.2020. Hakupäivä 16.11.2020. <http://urn.fi/URN:NBN:fi-fe2020100177657>.

[7] Tervasoff, P. & Kukkohovi, P. 2020. Työn opinnollistamisen malli sosiaalialan lisäkoulutuksessa Oulun ammattikorkeakoulussa. Hamk Journal 28.10.2020. Hakupäivä 16.11.2020. <http://urn.fi/URN:NBN:fi-fe2020102787904>.

[8] Johansson, E., Kukkohovi, P. & Mertala, A. 2020. Suomen kieltä ja sosiaalialaa. UOMA-hankkeessa korkeasti koulutetuille maahanmuuttajille opetetaan kieltä ja ammattialaa sulavasti yhdessä. Tempus 5, 24–25. Kieltenopetuksen ammatti- ja asiantuntijalehti. Suomen kieltenopettajien liitto SUKOL ry.

[9] Hämeen ammattikorkeakoulu. 2020. UOMA-hanke. Hakupäivä 16.11.2020.

<https://www.hamk.fi/projektit/uoma-uraa-ja-osaamista-korkeasti-koulutetuille-maahanmuuttajille/>

Pysyvä osoite: <http://urn.fi/urn:nbn:fi-fe2020120899808>